

21.3.1997

**ISDN-U-RAJAPINTA TILAAJAN
LIITYNTÄPISTEENÄ**

TYÖRYHMÄRAPORTTI

Telehallintokeskus perusti 15.10.1996 työryhmän, jonka tehtäväksi annettiin selvittää onko tarkoituksenmukaista käyttää U-rajapintaa liittytapisteenä ISDN-liittymässä. Perustamiskirje ryhmään nimettyine henkilöineen on liitteenä.

Työryhmä on kokoontunut neljä kertaa. Lisäksi pienempi, teknisiä asioita käsitellyt alatyöryhmä on kokoontunut kerran.

Koko työryhmä kannattaa että S- ja T-rajapintojen ohella, jotka on aina oltava saatavina, U-rajapinnan käyttö tilaajan liittytapisteenä tehdään mahdolliseksi pitäen sitä loogisena jatkona telepäätelaitteiden vapauttamisen kehityksessä ja ehdottaa että Telehallintokeskus ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin.

Helsingissä 21.3.1997

Pekka Koskenheimo

Pekka Hahl

Jarmo Jaakkola

Tom Lindeman

Heikki Loukojärvi

Leo Lähteenmäki

Sakari Nuutinen

Lippo Rantanen

Jaakko Salovius

Olavi Tevameri

Antero Saarinen

U-RAJAPINNAN KÄYTTÖNOTTO TILAAJALIITTYMÄSSÄ

Standardointitilanne

Tällä hetkellä Euroopassa on liityntäpisteenä standardoitu S- tai T-rajapinta, joihin liitettävät laitteet ovat telepäätelaitteita ja niille on olemassa yhteis-eurooppalainen hyväksyntämenettely. EU:n komission asiantuntijakomiteassa ACTE:ssa on U-rajapinnan eurooppalainen standardointi ja mahdollinen muuttaminen päätelaitteiden rajapinnaksi ollut alustavasti keskusteltavana vuonna 1995. Asia ei silloin juurikaan saanut kannatusta ja se jätettiin pöydälle. ETSI:ssä asia tulee ajoittain esille mutta mitään konkreettista ei ole tekeillä.

ETSI on julkaissut teknisen raportin ETR 80; ”Integrated Services Digital Network (ISDN) basic rate access; Digital transmission system on metallic local lines”. Se esittää verkkopäätteen verkon puolella toimivan siirtojärjestelmän ominaisuudet ja parametrit. ETR:llä ei ole standardin statusta.

THK on julkaissut asiakirjan GFI 9403; ”Guidelines for Implementation; ISDN Basic rate user access; Physical layer characteristics ”. Se sisältää ISDN-peruspuheluun liittyviä tarkennuksia ja suosituksia optiovalinnoiksi. Verkkopäätteen 1. kerroksen toiminta on de-facto standardoitunut Suomessa käytössä olevissa keskuksissa.

U-rajapintaa käytetään USA:ssa standardoituna tilaajan liityntäpisteenä.

Japanissa on käytössä standardoituna sekä U- että S- ja T-rajapinnat.

Verkkopäätteen hallinnollisesti

Voimassa olevien eurooppalaisten ja kansallisten säädösten mukaan verkkopäätteen on osa televerkkoa. Verkkopäätteen olisi mahdollista määrittellä telepäätelaitteeksi silloin, kun se on loppukäyttäjän hallinnassa. Eurooppalaisella tasolla tämä uusi määrittely ei näytä todennäköiseltä ainakaan lähitulevaisuudessa. Kansallisesti uusi määrittely voitaisiin toteuttaa, kunhan huolehditaan siitä, että telelaitokset tarjoavat aina myös S- tai T-rajapintaa.

Edut ja haitat

U-rajapinnan käyttöönotto antaa mahdollisuuden kilpailun lisääntymiseen. Tämä parantaa laitteiden saatavuutta ja alentaa hintoja, kuten telepäätelaitteiden vapautuskin on tehnyt. Se tekee tällä tavalla ISDN-liittymän kiinnostavammaksi lisäten ISDN-tilaajien määrää.

Telelaitokset kokevat asiakkaan tiloissa olevan verkon osan eli verkkopäätteen ylläpidon paljon resursseja vaativaksi tehtäväksi. Verkkopäätteen ylläpito jäisi muutoksen jälkeen asiakkaalle.

Asiakkaan edun mukaista olisi voida halutessaan hankkia verkkopääte ja muut päätelaitteet samalta toimittajalta.

Sellaisia laitesovelluksia, jotka liittyvät suoraan U-rajapintaan, ei ole nykyään sallittua käyttää.

U-rajapinnan kansallinen määrittely ja laitteiden vaatimustenmukaisuuden osoittaminen

Työryhmän alustavan selvityksen mukaan kansallisesti yhtenäinen U-rajapinta on suhteellisen helppo määrittellä. Kyseisen määritelmän pohjalta voidaan laatia laitteiden hyväksyntävaatimukset. Tämä työ tulisi tehdä erillisessä työryhmässä. Vaatimusten perusteena olisi GFI 9403:n kohdat 2.1 ja 2.2 täydennettynä sopivilla ETR 080:n osilla.

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen voi tapahtua joko testauksella ja tyyppihyväksynnällä tai muulla THK:n määrittelemällä tavalla.

Toimenpide-ehdotus

Työryhmä esittää, että telelaitoksille annetaan mahdollisuus tarjota U-rajapintaa tilaajan liitännäspisteinä S- ja T-rajapintojen ohella. Tätä varten

- U-rajapinta on määriteltävä kansallisesti
- kansallisen määritelmän pohjalta on laadittava U-rajapinnan hyväksyntävaatimukset ja testausmenetelmät
- Telehallintokeskuksen tulee tehdä tarpeelliset muutokset säädöksiin.

Työryhmä esittää, että erillisen työryhmän tehtäväksi annetaan U-rajapinnan kansallisen määritelmän ja vastaavien tyyppihyväksyntävaatimusten ja testausmenetelmien laadinta. Työryhmän tulee työssään ottaa huomioon kyseisen alueen eurooppalainen standardointitilanne. Työryhmän saatua työnsä valmiiksi tulee Telehallintokeskuksen tehdä tarpeelliset muutokset säädöksiin.